

Veiligheid, hoe dan? Van een militair naar een civiel veiligheidsbeleid Een scenario tot en met het jaar 2040

‘Sicherheit, neu denken’ - Von der militärischen zur zivilen Sicherheitspolitik
Van verkorte en vertaalde versie naar een nog kortere versie

Inleiding:

Op initiatief van de Duitse Evangelische Oberkirchenrat schreven Ralf Becker, Stefan Maass en Christoph Schneider een boekje getiteld ‘Sicherheit, neu denken’. Zij geven daarin een concreet uitgewerkt alternatief/scenario voor een manier van kijken naar oorlog en vrede en veiligheid en voor (politiek) handelen om deze verschuiving te bereiken.

Intussen was er in Nederland (in 2016) een ander initiatief op gang gekomen vanuit de Nederlandse Quakers: ‘Inclusieve Veiligheid’ (niemand is veilig, zolang niet iedereen veilig is.) ‘Sicherheit, neu denken’ en ‘Inclusieve Veiligheid’ sluiten aardig op elkaar aan.

Het Platform Vrouwen en Duurzame Vrede denkt dat een brede samenwerking in Europees verband noodzakelijk is om dit gedachtengoed in het denken te verankeren.

Wij zouden het dan ook op prijs stellen als zoveel mogelijk mensen, om te beginnen in Nederland (en in Duitsland, Zweden en Oostenrijk, waar het Duitse gedachtengoed al bekend is), hiervan op de hoogte zijn, zodat de discussie op gang gebracht zou kunnen worden. Niet alleen binnen de vredesbeweging in Nederland, maar breder, ook in de politiek. Juist in de politiek.

In 2017 riep de Europese Parlementsvoorzitter om het defensie budget te verhogen om militaire samenwerking te bevorderen en om het terrorisme te kunnen financieren. Maar heeft het geholpen? De vredesbeweging roept juist op om de transitie van een militair naar een civiel veiligheidsbeleid te gaan bevorderen. Dus naar een geweldloze en duurzame veiligheidshandhaving.

Een duurzame veiligheid houdt meer in dan militaire interventies. Het gaat om een vredesethiek waarin het niet alleen om het eigen land, maar ook om de rest van de wereld draait. En om de mensen in het dagelijks leven, andere gemeenschappen, de politiek, het onderwijs, de economie enzovoort. En hoe we met onze aarde omgaan. Dan ontstaat er een cultuur van vrede.

Hoewel het stappenplan naar de omslag van militair naar civiel veiligheidsbeleid vooral op de Duitse situatie is gericht, kunnen wij in Nederland onze stappen daar toch op afstemmen. Dit is nodig om zoveel mogelijk gezamenlijk op te kunnen trekken in Europa. Want ook daar, juist daar, zal de discussie plaats moeten vinden. Eén land alleen kan dat niet bereiken. Ook vier landen (Duitsland, Oostenrijk, Zweden en Nederland) samen niet. Het moet Europa-breed vorm krijgen.

Hoe men in Duitsland 'civiele duurzame veiligheid' denkt te bereiken. Een stappenplan.

In Duitsland heeft de toenmalige minister van Defensie (Von der Leyen) in 2017 al gepleit voor een civiel veiligheidsbeleid.

In 2018 is het gedachtengoed van 'Sicherheit, neu denken' opgepakt in Nederland, Oostenrijk en Zweden.

Dit is het plan:

In 2021 zal in de aanloop naar de verkiezingen in Duitsland actief de politiek worden benaderd.

In de jaren daarna zou de Duitse regering de opdracht moeten geven voor een uitgebreide studie naar civiel veiligheidsbeleid.

In 2025 zou de Duitse Bondsdag (Tweede Kamer, JB) moeten besluiten tot de overgang naar een civiel vredesbeleid.

In 2026 zouden er onderhandelingen moeten komen tussen de EU en Rusland om te komen tot een economische zone.

In 2029: Geweldloze Omgang met Conflicten en Weerbare Democratie worden verplichte lesstof op alle scholen.

In 2030: Economische en Veiligheidsovereenkomst met Rusland.

Verder gaat het toekomstperspectief in de aankomende jaren ook over

- Rechtvaardige buitenlandse betrekkingen
- Duurzame ontwikkeling van de Europese Unie en van de buurlanden (Afrikaanse landen, landen in het Midden-Oosten en Oost-Europa)
- Hoe de Verenigde Naties die landen zou kunnen ondersteunen. Denk aan financiële en rechtstatelijk ondersteuning, aan eerlijke handel en werkgelegenheid, niet meer dumpen van de 'westerse' afvalbergen, beperking van wapenexporten, opheffing van belastingparadijzen enzovoort (JB).

Wat is nodig om dit te bereiken? Het wenselijk scenario.

Om dit doel te bereiken is nodig:

1. **Rechtvaardige buitenlandse betrekkingen**

zowel sociaal als economisch als ecologisch.

Dat houdt onder meer in: eerlijke handel, bestrijden van honger en armoede wereldwijd, beperken van gebruik van natuurlijke hulpbronnen, realiseren van klimaatdoelstellingen, overeengekomen in 2015 in Parijs.

2. **Veiligheid in de nabuurlanden van de EU**

Goede economische verdragen en waar nodig financiële ondersteuning, eerlijke handel, opheffen belastingparadijzen, beperking wapenexport en meer.

3. Deelname aan een veiligheidsstructuur

De OVSE wordt een centrale organisatie voor crisispreventie, conflictoplossing en vredesopbouw, met een eigen politiemacht.

Het aantal burgervredeswerkers in VN-verband zal verhoogd worden. De vredesmissies van de VN zullen steeds minder een militair karakter krijgen en steeds meer toegroeien naar een VN-politiemacht.

Civiele crisispreventie zal het kenmerk van het buitenland- en veiligheidsbeleid in Europees verband zijn. Daarin zouden de NAVO en de OVSE van betekenis zijn als instrument voor early warning en een taak hebben in conflictoplossing en vredesopbouw in Europa.

Onbewapende vredeshandhaving zal meer en meer ingezet worden in conflictgebieden.

4. Weerbare democratie

Daarvoor zullen er training van kinderen, jongeren en volwassenen in geweldloze conflicthantering moeten worden georganiseerd. Dat zou een taak kunnen zijn van het onderwijs.

Versterking van het maatschappelijk werk zal nodig zijn om vijandsbeelden en haat zaaien te voorkomen. Daarbij zou onder meer buurtpreventie een rol kunnen spelen, evenals wijkagenten.

Er zal een netwerk van bemiddelingswerk moeten worden opgezet om eventuele conflicten te voorkomen en geweldloos op te lossen. De ombudsman zou daarvan een onderdeel kunnen zijn.

Voldoende financiële middelen moeten voor politie en justitie beschikbaar zijn.

Het is nodig om de bevolking te leren om met geweldloos maatschappelijk verzet te reageren op ondemocratische gebeurtenissen en invloeden. (sit-ins, stakingen)

Bij terrorisme bestrijding werkt militair ingrijpen escalatie in de hand. Radicalisering moet worden voorkomen en sociale verbindingen moeten worden gestimuleerd.

5. Conversie van het (Duitse) leger en de wapenindustrie

De mythe van de werking van geweld wordt ontzenuwd.

Geen wapens meer exporteren. Dat betekent het opstellen van een goed plan voor werknemers in de wapenindustrie die hun baan kwijt raken.

Alle kernwapens ter wereld moeten worden verwijderd.

En dit is het negatieve scenario.

De oorlog in Syrië en Irak gaat nog steeds door.

In Afghanistan zijn nog steeds buitenlandse troepen en is de Taliban (en de IS) nog steeds actief.

Burgeroorlogen in allerlei Afrikaanse landen veroorzaken nog steeds heel veel vluchtelingen.

Het militaire conflict in Oekraïne bestaat nog steeds.

Jemen is een vreselijk conflictgebied.

Saoedi-Arabië en Iran staan lijnrecht tegenover elkaar. Israël speelt daar een rol in.

De militaire uitgaven van de NAVO worden weer verhoogd.

In Europa zijn steeds gewelddager, terroristische groepen actief.

De dreiging met kernwapens is er nog steeds, ondanks het op 22 januari in werking getreden verbod op dreiging en gebruik van kernwapens.

De wapenexport rijst de pan uit, omdat daar heel veel aan wordt verdiend.

Drones zijn een volgend gevaarlijk militair wapen dat al vaak wordt ingezet. De ontwikkeling van killer-robots gaat door.

Daarom

Daarom denkt de vredesbeweging in Nederland dat het heel noodzakelijk is en hoog tijd om de omslag van militair naar civiel vredes-denken te maken. Wij denken dat dit niet alleen een vrediger wereld zal opleveren, maar ook een bewoonbaarder wereld. Want naast de dreiging van een klimaat catastrofe is de enorme vervuiling die het wapengeweld veroorzaakt een groot probleem voor het leefbaar houden van onze planeet. Miljoenen vluchtelingen, mensen op drift, veroorzaken ontwrichting in de samenlevingen waaruit zij afkomstig zijn en waarin zij opgevangen worden. Dat heeft gevolgen voor zowel de voedsel als de watervoorzieningen. 'Met wapens kun je wel geweld stoppen, maar geen vrede creëren'. Voor vrede is een omslag in het denken van alle leden van de samenleving nodig.

Janny Beekman

Tolstoj zei het al:

*“Evenmin als vuur het vuur kan blussen,
kan het kwaad het kwaad overwinnen”*